

บทบรรณาธิการ เล่ม ๕

คำถาม กำหนดระยะเวลาในการบังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง หมายถึง คดีถึงที่สุดหรือไม่ และคดีที่อาจขอให้พิจารณาใหม่ได้ จะถึงที่สุดเมื่อใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๒๖/๒๕๕๓ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่คดีถึงที่สุดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ สำหรับคดีนี้เป็นคดีที่อาจขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้เนื่องจากจำเลยทั้งสองขาดนัดพิจารณาและศาลมีคำพิพากษาให้แพ้อคดีในประเด็นที่พิพาทตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐๗ (เดิม) คดีย่อมถึงที่สุดเมื่อระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้สิ้นสุดลง ตามป.วิ.พ. มาตรา ๒๐๘ วรรคหนึ่ง (เดิม) ประกอบมาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ข้อเท็จจริงได้ความว่าศาลชั้นต้นส่งคำบังคับให้แก่จำเลยทั้งสอง โดยวิธีปิดคำบังคับเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ตามลำดับ จำเลยทั้งสองไม่ได้ขอให้พิจารณาคดีใหม่ คดีสำหรับจำเลยที่ ๑ จึงถึงที่สุดตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ และสำหรับจำเลยที่ ๒ ถึงที่สุดตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๐ โจทก์แถลงขอให้บังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ จึงยังไม่พ้น ๑๐ ปี นับแต่คดีนี้ถึงที่สุด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๓๑/๒๕๕๒ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด สำหรับคดีนี้เป็นคดีที่อาจขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้ เนื่องจากจำเลยทั้งสองขาดนัดพิจารณาและศาลมีคำพิพากษาให้แพ้อคดีในประเด็นที่พิพาทตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐๗ (เดิม) คดีจึงย่อมถึงที่สุด เมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐๘ วรรคหนึ่ง (เดิม) ซึ่งเป็นระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ ทั้งนี้เป็นไปตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ข้อเท็จจริงได้ความว่าศาลชั้นต้นส่งคำบังคับให้แก่จำเลยที่ ๑ โดยวิธีปิดคำบังคับเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และส่งให้จำเลยที่ ๒ โดยวิธีปิดคำบังคับเช่นเดียวกันเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ จำเลยทั้งสองมิได้ขอให้พิจารณาคดีใหม่ คดีสำหรับจำเลยที่ ๑ จึงถึงที่สุดในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๐ และสำหรับจำเลยที่ ๒ ถึงที่สุดในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๐ ดังนั้น เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มายื่นคำขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดีในวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ จึงยังไม่พ้นกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันที่คดีนี้ถึงที่สุด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๓๗/๒๕๕๑ กำหนดระยะเวลาบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ที่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น หมายถึงวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ศาลแพ่งธนบุรีพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๙ ไม่มี
คู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ คำพิพากษาจึงถึงที่สุดตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๙ ตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง โจทก์ขอให้ศาลแพ่งธนบุรี ออกหมาย
บังคับคดีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ และต่อมาวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๙ ผู้แทน
โจทก์ร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกรมบังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลย จึงถือได้ว่าโจทก์
ได้ร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษายภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษามาตรา ๒๗๑ แล้ว
ดังนั้น แม้ทรัพย์สินของจำเลยที่จะยึดอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นต้น
เจ้าพนักงานบังคับคดีกรมบังคับคดีจึงขอให้ศาลชั้นต้นส่งเจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงาน
บังคับคดีจังหวัดขอนแก่น ยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินแทน และผู้แทนโจทก์นำเจ้าพนักงาน
บังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัดขอนแก่น ไปยึดทรัพย์สินของจำเลย เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม
๒๕๔๙ ซึ่งเกินกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด ก็เป็นเพียงขั้นตอนการ
ดำเนินงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเท่านั้น ไม่ทำให้โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีแก่ทรัพย์สิน
ที่ยึดดังกล่าว

คำถาม การอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาตาม ป.วิ.พ. มาตรา
๒๒๓ ทวิ หากคู่ความฝ่ายที่มีได้อุทธรณ์คัดค้านคำร้อง ศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้ยื่นอุทธรณ์โดยตรง
ต่อศาลฎีกาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๕๑/๒๕๕๒ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ให้อำนาจ
ศาลชั้นต้นส่งอนุญาตให้ผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาได้
ในกรณีที่ไม่มีคู่ความอื่นยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒๓ และจำเลยอุทธรณ์มิได้
คัดค้านคำร้องดังกล่าวต่อศาลภายในกำหนดเวลายื่นคำแก้อุทธรณ์ คดีนี้โจทก์ได้ยื่นคำแถลง
คัดค้านคำร้องขออนุญาตยื่นอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกามาพร้อมคำแก้อุทธรณ์ กรณีจึงไม่ต้อง
ด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้จำเลยยื่นอุทธรณ์โดยตรงต่อศาล
ฎีกาได้

คำถาม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง หากโจทก์ยื่นอุทธรณ์เฉพาะ
ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกา จะต้องส่งสำเนาคำฟ้องอุทธรณ์และสำเนาคำร้องขออนุญาต
อุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกาแก่จำเลยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๓๑/๒๕๕๒ โจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตอุทธรณ์ปัญหาข้อ
กฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาพร้อมกับคำฟ้องอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์อุทธรณ์
โดยตรงต่อศาลฎีกาโดยที่ศาลชั้นต้นมิได้ส่งสำเนาคำฟ้องอุทธรณ์และสำเนาคำร้องขออนุญาต

อุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกาแก่จำเลยอุทธรณ์เพื่อให้มีโอกาสคัดค้านคำร้องก่อน จึงเป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๓ ทวิ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้องเพราะเห็นว่าโจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นไม่เป็นข้อยกเว้นให้ไม่ต้องส่งสำเนาคำฟ้องอุทธรณ์และสำเนาคำร้องขออนุญาตอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกาแก่จำเลยอุทธรณ์

คำถาม การฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้ฎีกาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๐๓/๒๕๕๓ จำเลยให้การรับสารภาพ โจทก์สืบพยานประกอบ คำรับสารภาพของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ ศาลชั้นต้นฟังพยานโจทก์ว่า จำเลยร่วมกับพวกข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหายอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงจริง และพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง จำเลยอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นเพียงว่า ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในความผิดที่เกิดขึ้นจึงไม่ใช่ผู้เสียหายตามกฎหมาย กับขอให้รอกการลงโทษให้แก่จำเลยโดยมิได้อุทธรณ์โต้แย้งว่าพยานหลักฐานของโจทก์ฟังไม่ได้ว่าจำเลยกับพวกร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหายอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงแต่ประการใด ข้อเท็จจริงจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ฎีกาของจำเลยที่ว่า โจทก์ไม่มีประจักษ์พยานที่สามารถยืนยันได้ว่าจำเลยร่วมกันกระทำความผิด ผู้เสียหายปรักปรำจำเลย ทำให้มีเหตุสงสัย จึงเชื่อได้ไม่สนิทใจว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องนั้น เป็นการหยิบยกเอาข้อเท็จจริงซึ่งยุติไปในศาลชั้นต้นขึ้นมาได้เถียงใหม่ในชั้นฎีกา จึงเป็นฎีกาในข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ซึ่งไม่อาจอนุญาตให้ฎีกาได้ การที่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลยไว้เป็นการไม่ชอบ

คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ จำคุก ๖ เดือน แต่ให้รอกการลงโทษไว้ โจทก์อุทธรณ์ขอให้ไม่รอกการลงโทษ ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์รับวินิจฉัยให้โดยไม่รอกการลงโทษ ดังนี้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชอบหรือไม่ และจำเลยจะมีสิทธิฎีกาต่อไปหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๗๔/๒๕๕๒ ความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๕ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยหลังลดโทษแล้ว ๖ เดือน เมื่อคดีนี้ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลยแต่รอกการลงโทษไว้ย่อมต้องห้ามมิให้โจทก์อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ อุทธรณ์

ของโจทก์ที่ขอให้ไม่รอกการลงโทษจำคุกจำเลยเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งต้องห้าม การที่ ศาลชั้นต้นรับอุทธรณ์มาทุกข้อและศาลอุทธรณ์ภาค ๔ รับวินิจฉัยให้ จึงเป็นการไม่ชอบ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ จะพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยไม่รอกการลงโทษจำคุก จำเลยในความผิดฐานนี้ ก็ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่จำเลยที่จะฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเนื่องจาก เป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ ภาค ๔ ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่งประกอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ และปัญหาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์เป็นการชอบหรือไม่ เป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยจะมีได้ยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้อง ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำถาม คำฟ้องคดีอาญาที่ไม่มีลายมือชื่อโจทก์ หากศาลชั้นต้นสั่งประทับฟ้องและ ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนคดีขึ้นมาสู่ศาลอุทธรณ์แล้ว การที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิจารณา พิพากษาคดี เป็นการชอบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๕๐/๒๕๕๓ คำขอท้ายฟ้องโจทก์เป็นเอกสารที่ถ่ายสำเนาจึง เป็นคำฟ้องที่ไม่มีลายมือชื่อโจทก์ผู้เรียงและผู้พิมพ์ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๗) หาก ศาลชั้นต้นตรวจพบข้อผิดพลาดดังกล่าวก็จะใช้อำนาจตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ สั่งให้โจทก์ แก้ไขฟ้องให้ถูกต้องหรือยกฟ้อง หรือไม่ประทับฟ้องได้ แต่ถ้าศาลชั้นต้นสั่งประทับฟ้องและ ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนคดีขึ้นมาสู่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ แล้ว การที่จะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ ถูกต้องหรือไม่ประทับฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ย่อมล่วงเลยเวลาที่จะปฏิบัติได้ เพราะศาลชั้นต้นได้สั่งประทับฟ้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาจนเสร็จสิ้นแล้ว การที่ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิจารณาพิพากษาคดีจึงเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่อาจพิจารณาฟ้อง ของโจทก์ได้ ไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ (พิพากษายกฟ้อง)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๙๕/๒๕๔๔ คดีอาญาที่โจทก์มิได้ลงลายมือชื่อไว้ในฟ้องเป็น ฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๗) แต่การที่ศาลฎีกาจะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง หรือไม่ประทับฟ้องตาม มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ก็ล่วงเลยเวลาที่จะปฏิบัติได้ เพราะศาลชั้นต้น ได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนเสร็จสิ้นแล้ว ศาลฎีกาไม่อาจพิจารณาฟ้องของโจทก์ได้จึงต้อง พิพากษายกฟ้องโจทก์โดยไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของจำเลย

มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๔๐/๒๕๔๔, ๒๒๘/๒๕๑๑ วินิจฉัยเช่นกัน

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ